

The Role of Intimacy, Loneliness, and Alexithymia in Marital Satisfaction Prediction

Nasrin Miri¹, Mahmoud Najafi^{2*}

¹ Qazvin Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

²Department of Clinical Psychology, Semnan University, Semnan, Iran.

***Corresponding Author:**
Mahmoud Najafi,
Department of Clinical Psychology, Semnan University, Semnan, Iran.

Email:
m_najafi@semnan.ac.ir

Received: 24 Jun, 2016

Accepted: 14 May, 2016

Abstract

Background and Objectives: Identification of psychological factors that are involved in couples' dissatisfaction, is of great importance. This research was performed to investigate the role of intimacy, feeling of loneliness, and alexithymia in the prediction of marital satisfaction.

Methods: This study was performed as a descriptive-correlational study on all students of Science and Research Branch of Qazvin Islamic Azad University, 2013-2014. A total of 375 students (187 males and 188 females), were selected using available sampling method. Research tools included Enrich Marriage Questionnaire, Walker and Thompson Intimacy Questionnaire, Dehshiri *et al.* Loneliness Questionnaire, and Toronto Alexithymia Questionnaire. Data were analyzed by Pearson correlation coefficient and stepwise regression tests.

Results: In this study, there was a significant positive relationship between intimacy and marital satisfaction. There was significant negative relationship between loneliness, loneliness caused by family, and emotional loneliness with marital satisfaction. Also, there was a significant negative relationship between alexithymia and its components and marital satisfaction.

Conclusion: Based on the results of this study, intimacy, feeling of loneliness, and alexithymia play a role in marital satisfaction prediction. According to the results of stepwise regression, it was revealed that intimacy, loneliness, and alexithymia, respectively have the most contribution in marital satisfaction in and explain 52% of the variance of marital satisfaction.

Keywords: Couples therapy; Loneliness; Affective symptoms; Marital satisfaction.

نقش صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی

نسرین میری^۱، محمود نجفی^{۱*}

چکیده

زمینه و هدف: شناسایی عوامل روان‌شناختی دخیل در ایجاد نارضایتی ایجادشده در زوجین، بسیار مهم است. این پژوهش با هدف بررسی نقش صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی انجام گرفت.

روش بررسی: این پژوهش به روش توصیفی - همبستگی بر روی تمامی دانشجویان ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات قزوین، در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ انجام شد. ۳۷۵ دانشجو (۱۸۷ مرد و ۱۸۸ زن) به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل: پرسشنامه رضایت Enrich marriage Satisfication، Walker and Thompson Intimacy، احساس تنهایی دهشیری و همکاران و ناگویی خلقی تورنتو بود. داده‌ها با استفاده از روش ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: در این مطالعه، بین صمیمیت با رضایت زناشویی، رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. بین تنهایی، تنهایی ناشی از خانواده و تنهایی عاطفی با رضایت زناشویی، رابطه منفی معنی‌داری مشاهده گردید. همچنین بین ناگویی خلقی و مؤلفه‌های آن با رضایت زناشویی، رابطه منفی معنی‌داری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج این مطالعه، صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی نقش دارند. برطبق نتایج رگرسیون گام‌به‌گام مشخص گردید صمیمیت، تنهایی و ناگویی خلقی به ترتیب بیشترین سهم را در رضایت زناشویی دارند و در مجموع ۵۲٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین می‌کنند.

کلید واژه‌ها: زوج درمانی؛ احساس تنهایی؛ نشانه‌های عاطفی؛ رضایت زناشویی.

^۱دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین، قزوین، ایران.
^۲گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران.

*نویسنده مسئول مکاتبات:
محمود نجفی، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران؛

آدرس پست الکترونیکی:
m_najafi@semnan.ac.ir

تاریخ دریافت: ۹۴/۱۱/۴

تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۲۴

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Miri N, Najafi M. The Role of intimacy, loneliness, and alexithymia in marital satisfaction prediction.

Qom Univ Med Sci J 2017;11(3):66-74. [Full Text in Persian]

مقدمه

خانواده یکی از اساسی‌ترین و کهن‌ترین واحدهای جامعه است (۱)، که محل ارضای نیازهای مختلف جسمانی، عقلانی و عاطفی می‌باشد (۲). یکی از نیازهای عاطفی انسان، ایجاد رابطه انسانی بوده و در این میان، ازدواج به‌عنوان مهم‌ترین و اصلی‌ترین عامل ارتباطی میان انسانها معرفی شده است (۳). آنچه که در ازدواج اهمیت دارد رضایت از زناشویی است. به اعتقاد روانشناسان، سلامت نهاد خانواده در پناه زندگی زوجها، توأم با برقراری پیوند محکم و دائم بین زن و مرد بوده که مایه آرامش هر دوی آنها می‌شود. بر این اساس رضایت زناشویی، یکی از مهم‌ترین ملاک‌های عملکرد سالم نهاد خانواده است. همچنین رضایت زناشویی، یک توصیف و مفهوم ذهنی از رابطه زناشویی می‌باشد (۴). رضایت زناشویی به‌منزله محور و کانون بنیان خانواده؛ متغیری است که تحت تأثیر عوامل بی‌شماری از جمله صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خُلُقی قرار دارد. روانشناسان، صمیمیت را توانایی برقراری ارتباط (بدون کنترل) با دیگری و بیان عواطف (بدون بازداری) توصیف می‌کنند و آن را حق مسلم و از حالات طبیعی انسان می‌دانند (۵). مطالعات نشان می‌دهد برخورداری از صمیمیت در میان زوجها، از عوامل مهم ایجاد ازدواج‌های پایدار بوده و اجتناب از برقراری روابط صمیمانه، از عواملی است که موجب شکست در زندگی خانوادگی می‌شود (۶). مطالعات انجام‌شده در این زمینه حاکی از آن است که صمیمیت و رضایت زناشویی با هم ارتباط دارند (۷-۱۱). عامل اثرگذار دیگر بر رضایت زناشویی، ناگویی خُلُقی است که اصطلاحی یونانی به‌معنای نبود واژه برای بیان احساسات است و برای توصیف آن از چهار ویژگی شامل: دشواری در تشخیص و توصیف احساسات، دشواری در تمیز بین احساسات و حواس فیزیکی، دشواری در تمایزگذاری بین هیجان‌ها، تحریکات بدنی و کاهش فرآیندهای تصویری همراه با نبود خیال‌پردازی و شیوه شناختی هدایت‌شده خارجی یا سبک تفکر معطوف به بیرون، استفاده می‌شود (۱۲). مطالعات در این زمینه، حاکی از ارتباط ناگویی خُلُقی و رضایت زناشویی بوده است (۱۳-۱۸).

عامل دیگری که در زمینه رضایت زناشویی مطرح است، احساس تنهایی بوده که تجربه‌ای منفی و ذهنی است.

تنهایی، با دو ویژگی انزوای اجتماعی و هیجانی شناخته می‌شود. تنهایی و انزوای هیجانی بر فقدان دلبستگی دوستانه دلالت می‌کند، ولی انزوای اجتماعی به نبود روابط با مردم و شبکه‌های اجتماعی در دسترس و شمار کوچکی از روابط اشاره دارد (۱۹). مطالعات در این زمینه نشان می‌دهد بین احساس تنهایی و رضایت از زندگی، رابطه وجود دارد (۲۰-۲۲). با در نظر گرفتن نقشی که رابطه زناشویی می‌تواند بر مفهوم بهداشت روانی داشته باشد، شناسایی عوامل مؤثر در رضایتمندی زناشویی، اقدام مهمی در حیطه روابط زناشویی به شمار می‌آید. آمار بالای طلاق در دهه‌های اخیر، بیانگر وجود ناسازگاری‌های زناشویی است. ناسازگاری‌ها و اختلاف زن و شوهرها با یکدیگر چه به طلاق بینجامد و چه به‌صورت فرسایشی، کشمکش‌های طاقت‌فرسایی را به بار آورد؛ آثار روانی - اجتماعی آن، هم برای همسران و هم برای فرزندان آنها به‌صورت افسردگی، احساس پوچی، ناامیدی و ازخودبیگانگی تجربه شده و ضربات مهلکی بر پیکر جامعه وارد می‌آورد (۳). بنابراین، با افزایش آمار طلاق و با در نظر گرفتن صدمات جبران‌ناپذیر آن، همچنین توجه به کارکرد متعادل خانواده و جلوگیری از متلاشی‌شدن آن؛ شناخت عوامل مؤثر در روابط زناشویی، مهار و مدیریت آن به‌عنوان پایه استحکام‌بخش زندگی خانوادگی، یکی از روش‌های در خور توجه در حل مشکلات زناشویی است. شناخت این عوامل به زوجین یاری می‌رساند تا با آشنایی با این عوامل به ایجاد، تقویت و یا اصلاح این متغیرها پرداخته و به رضایت زناشویی دست یابند (۶). با توجه به موارد ذکرشده، در تحقیق حاضر نقش صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خُلُقی در پیش‌بینی رضایت بررسی گردید.

روش بررسی

این پژوهش به روش توصیفی - همبستگی بر روی تمامی دانشجویان ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات قزوین، در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ انجام شد. تعداد کل دانشجویان ارشد، ۳۰۶۰ نفر بود. از جامعه فوق، نمونه‌ای به حجم ۳۷۵ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند که از بین آنها ۱۸۸ نفر، مرد و ۱۸۷ نفر، زن بودند.

ابزارهای استفاده‌شده در این پژوهش عبارت بودند از:

۱- پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ

(Enrich marriage Satisfication): این پرسشنامه توسط Olson, Forniro & Drankman در سال ۱۹۸۹ (۲۳) ساخته شده است که دارای دو شکل: یکی ۱۱۵ سؤال و دیگری ۱۲۵ سؤالی می‌باشد. پرسشنامه مورد استفاده در این پژوهش، ۴۷ سؤال دارد که توسط سلیمانان (۲۴) از فرم ۱۱۵ سؤالی اقتباس شده است. درجه‌بندی سؤالات به صورت کاملاً موافق تا کاملاً مخالف در ۵ درجه تنظیم شده که امتیاز ۵-۱ به آنها داده می‌شود. Olson و همکاران (۲۳)، اعتبار فرم را با روش آلفای کرونباخ، ۰/۹۲ گزارش کرده‌اند. سلیمانان (۲۴)، همبستگی درونی آزمون را برای فرم کوتاه، ۰/۹۵ محاسبه و گزارش کرده و ضریب آلفا در فرم ۴۷ سؤالی، ۰/۹۵ به دست آمده است.

۲- پرسشنامه صمیمیت (Walker and Thompson Intimacy):

این پرسشنامه که توسط Walker & Thompson در سال ۱۹۸۳ (۲۵) ساخته شد دارای ۱۷ ماده بوده و برای سنجش مهر و صمیمیت تدوین شده است. نمره‌گذاری مقیاس مذکور بر روی یک مقیاس لیکرتی ۷ درجه‌ای، از ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) صورت می‌گیرد. این مقیاس توسط ثنائی در سال ۱۳۷۹ (۲۶)، ترجمه شد و ضریب پایایی این پرسشنامه، ۰/۹۶ به دست آمد. نعیم در سال ۱۳۸۷ (۲۷) نیز برای تعیین پایایی پرسشنامه صمیمیت از دو روش آلفای کرونباخ استفاده کرد که به ترتیب برابر ۰/۹۶ و ۰/۹۶ به دست آمد که بیانگر پایایی مطلوب پرسشنامه یادشده می‌باشد.

۳- پرسشنامه احساس تنهایی: این پرسشنامه توسط دهشیری،

برجعلی، شیخی و حبیبی عسگرآبادی در سال ۱۳۸۷ (۲۸) ساخته شده که شامل ۳۸ ماده است. پاسخگویی به سؤالات براساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از خیلی زیاد تا خیلی کم بوده و نمره‌گذاری مقیاس از ۰ تا ۴ صورت می‌گیرد. این پرسشنامه از سه عامل تنهایی ناشی از ارتباط با خانواده، تنهایی ناشی از ارتباط با دوستان و نشانه‌های عاطفی تنهایی تشکیل شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس، ۰/۹۱ گزارش شده است.

۴- پرسشنامه ناگویی خُلقی: این پرسشنامه توسط Bagby, Parker & Taylor در سال ۱۹۹۴ (۲۹) ساخته شده است. این مقیاس یک آزمون ۲۰ سؤالی است که سه زیر مقیاس دشواری در شناسایی احساسات (۷ ماده)، دشواری در توصیف احساسات (۵ ماده) و تفکر عینی یا بیرون‌مدار (۸ ماده) را در اندازه‌های پنج درجه‌ای لیکرت از نمره یک (کاملاً مخالفم) تا نمره پنج (کاملاً موافقم) می‌سنجد. محققین مذکور پایایی مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و ضریب پایایی بازآزمایی ۰/۷۷، مطلوب محاسبه کردند. در نسخه فارسی، مقیاس ناگویی خُلقی بشارت (سال ۱۳۸۶) (۳۰)، ضرایب آلفای کرونباخ برای ناگویی خُلقی و سه زیر مقیاس دشواری در شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات و تفکر عینی به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۲، ۰/۷۵ و ۰/۷۲ محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس است.

یافته‌ها

در این مطالعه، به منظور بررسی همبستگی صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خُلقی با رضایت زناشویی، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

تنها بین صمیمیت ($r = -0.065$, $p < 0.001$) و تنهایی ناشی از خانواده ($r = -0.051$, $p < 0.001$)، همبستگی معنی‌داری با رضایت زناشویی وجود داشت و در تنهایی ($r = -0.043$, $p < 0.001$)، تنهایی عاطفی ($r = -0.044$, $p < 0.001$)، ناگویی خُلقی ($p < 0.001$)، دشواری در تشخیص احساسات

($r = -0.038$, $p < 0.001$)، دشواری در توصیف احساسات ($r = -0.032$, $p < 0.001$) و تفکر برون‌مدار ($r = -0.016$, $p < 0.001$) با رضایت زناشویی، همبستگی ضعیف و غیرقابل‌توجهی وجود داشت (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۱: ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش با رضایت زناشویی

متغیر	رضایت زناشویی
صمیمیت	۰/۶۵**
تنهایی	-۰/۴۳**
تنهایی ناشی از خانواده	-۰/۵۱**
تنهایی ناشی از دوستان	-۰/۰۷
تنهایی عاطفی	-۰/۴۴**
ناگویی خُلقی	-۰/۳۷**
دشواری در تشخیص احساسات	-۰/۳۸**
دشواری در توصیف احساسات	-۰/۳۲**
تفکر برون‌مدار	-۰/۱۶**

p<۰/۰۰۱**

به‌منظور پیش‌بینی رضایت زناشویی براساس مؤلفه‌های احساس تنهایی، از تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام استفاده گردید. در گام اول، تنهایی ناشی از خانواده وارد معادله پیش‌بینی شد؛ به‌طوری‌که این متغیر به تنهایی ۲۶٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کرد.

در گام دوم، تنهایی عاطفی وارد معادله رگرسیون گردید که با اضافه شدن این متغیر، ضریب همبستگی چند متغیره برابر با $R=۰/۵۵$ به دست آمد. این دو متغیر در مجموع، ۳۱٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کردند (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۲: نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی بر اساس مؤلفه‌های احساس تنهایی

گام	متغیر پیش‌بین	B	β	R	R^2
۱	تنهایی ناشی از خانواده	-۱/۵۸	-۰/۵۰۷	۰/۵۱	۰/۲۶
۲	تنهایی ناشی از خانواده	-۰/۱۹۲	-۰/۳۸۰	۰/۵۵	۰/۳۱
	تنهایی عاطفی	-۰/۱۵۲	-۰/۲۵۵		

به‌منظور تعیین نقش مؤلفه‌های ناگویی خُلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی، از رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. در گام اول، دشواری در تشخیص احساسات وارد معادله پیش‌بینی شد؛ به‌طوری‌که این متغیر به تنهایی ۱۴٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کرد.

در گام دوم، دشواری در توصیف احساسات وارد معادله رگرسیون گردید که با اضافه شدن این متغیر، ضریب همبستگی چند متغیره برابر با $r=۰/۳۹$ به دست آمد. این دو متغیر در مجموع، ۱۵٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کردند (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳: نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی از روی مؤلفه‌های ناگویی خُلقی

گام	متغیر پیش‌بین	B	β	R	R^2
۱	دشواری در تشخیص احساسات	-۱/۸۶	-۰/۳۷۸	۰/۳۷۰	۰/۱۴
۲	دشواری در تشخیص احساسات	-۱/۴۳	-۰/۲۹۱	۰/۳۹	۰/۱۵
	دشواری در توصیف احساسات	-۰/۹۷	-۰/۱۴۲		

به‌منظور بررسی سهم هریک از متغیرهای صمیمیت، تنهایی و ناگویی خُلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی، از رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شد. در گام اول، صمیمیت وارد معادله پیش‌بینی شد؛ به‌طوری‌که این متغیر به تنهایی ۴۳٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کرد.

در گام دوم و سوم به ترتیب ناگویی خُلقی و تنهایی وارد معادله رگرسیون گردید. در مجموع، این دو متغیر ۵۲٪ از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کردند (جدول شماره ۴).

جدول شماره ۴: نتایج تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی از روی مؤلفه‌های ناگویی خلقی

گام	متغیر پیش‌بین	B	β	R	R^2
۱	صمیمیت	۱/۰۴	۰/۶۵۴	۰/۶۵	۰/۴۳
۲	صمیمیت	۰/۹۷۱	۰/۶۰۸	۰/۷۱	۰/۵۰
	ناگویی خلقی	-۰/۶۵۰	۰/۲۷۴		
۳	صمیمیت	۰/۹۰۶	۰/۵۶۷	۰/۷۲	۰/۵۲
	ناگویی خلقی	-۰/۴۹۶	-۰/۲۱۰		
	تنهایی	-۰/۲۵۵	-۰/۱۶۵		

بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی در پیش‌بینی رضایت زناشویی انجام شد. نتایج پژوهش حاضر نشان داد صمیمیت با رضایت زناشویی، رابطه مثبت و معنی‌داری دارد. همچنین بین احساس تنهایی و مؤلفه‌های آن، ناگویی خلقی و مؤلفه‌های آن با رضایت زناشویی، ارتباط منفی معنی‌داری مشاهده شد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد صمیمیت، احساس تنهایی و ناگویی خلقی، نقش معنی‌داری در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. این یافته که صمیمیت، نقش مهمی در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارد با تحقیقات Greef و Lembo (۱۰)، Malherbe (۱۱)، اقبال (۹)، دعاغله، عسگری و حیدری (۲)، همخوانی داشت. نظریه‌پردازان روانشناسی آبره، از جمله Fairburn بیان کردند "ما با یک نیاز اساسی به صمیمیت و وابستگی با دیگران متولد می‌شویم". از نظر این روانشناسان، وابستگی و نزدیکی به دیگران به‌عنوان یک جزء ضروری برای بقای روان‌شناختی، همانند اکسیژن برای بقای جسمانی است و معتقدند این روابط نزدیک برای بالا بردن رشد روان‌شناختی و بهزیستی، لازم و ضروری است و به‌عنوان یک منبع اصلی کسب لذت در زندگی ما در نظر گرفته شده‌اند (۵). براین اساس می‌توان نتیجه گرفت صمیمیت، عامل مهمی در پیش‌بینی رضایت زناشویی می‌باشد. ارتباط بین صمیمیت و رضایت زناشویی، ارتباطی دو طرفه است. از طرفی، صمیمیت زوجین باعث رضایت زناشویی می‌شود. همچنین صمیمیت، از عوامل کلیدی تعیین‌کننده رضایت در رابطه است.

صمیمیت موجب می‌شود تا زوجین همدلی، شناخت و درک عمیقی از یکدیگر داشته باشند و بهتر بتوانند نیازها، هیجانات و احساسات یکدیگر را بشناسند و درک کنند. صمیمیت یک مهارت است که مستلزم رفتارهای توجه‌آمیز و همدلانه می‌باشد و زوجینی که این مهارت را دارا باشند در جهت ارضای نیازهای همسر و شریک خود موفق خواهند بود که این امر سبب رضایتمندی در زندگی زناشویی می‌شود. به عبارتی، ایجاد و استمرار صمیمیت در روابط زناشویی را می‌توان براساس اصول شرطی‌سازی تبیین کرد. طبق این اصول هر پاسخی که با یک محرک تقویت‌کننده دنبال گردد، تکرار می‌شود. بر این اساس، رضایت زناشویی به‌نوبه خود صمیمیت بیشتر را موجب خواهد شد. از یافته‌های دیگر این پژوهش، وجود همبستگی منفی بین احساس تنهایی با رضایت زناشویی بود که مشخص گردید از بین مؤلفه‌های احساس تنهایی، احساس تنهایی ناشی از خانواده و احساس تنهایی عاطفی، نقش معنی‌داری در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند. نتایج این تحقیق با یافته‌های بشارت، شریفی و ایروانی (۲۰)، حکیم جوادی (۳۱)، Feng (۲۱)، Mirgain و Cordova (۲۲) همخوانی داشت. Weiss در سال ۱۹۷۳ (۳۲) بیان کرد احساس تنهایی بزرگسالانی که از احساس تنهایی عاطفی رنج می‌برند، تجلی نظامی عاطفی، شناختی و ادراکی در بزرگسالی است. Bowlby نظریه دلبستگی را به‌صورت گرایش انسان به ایجاد پیوندهای عاطفی قوی با دیگران مفهوم‌پردازی می‌کند و معتقد است دلبستگی‌های ایمن اولیه برای پرورش ظرفیت‌های محبت، صمیمیت و بسته نبودن روابط بعدی در زندگی آینده، لازم بوده و انواع مختلف آشفستگی‌های هیجانی و

مشکلات شخصیتی می‌توانند در نتیجه جدایی و اختلال در این پیوندها ایجاد شوند. افرادی که از نزدیکی اجتناب می‌کنند برای صمیمی بودن با دیگران، احساس عدم صلاحیت کرده و وقتی دیگران نیاز به دل بستگی به آنان دارند تمایل به طرد دیگران دارند (۵). چنین به نظر می‌رسد زوجینی که از احساس تنهایی رنج می‌برند به دلیل آسیب دیدن دل بستگی‌شان در کودکی و تجلی آن در بزرگسالی، در ارتباط با شریک و همسر خود نمی‌توانند رابطه‌ای صمیمی، قابل اعتماد و برخوردار از حس همدلی، حمایت و پذیرش داشته باشند. دل بستگی امن، سازگاری را تسهیل می‌کند و بر توانایی فرد برای سازگاری در رابطه اثر می‌گذارد. افراد آسیب‌پذیر از احساس تنهایی، مهارت اجتماعی ناکافی دارند و به همین جهت به حاشیه رانده می‌شوند. می‌توان گفت احساس تنهایی، تهدیدی برای ایجاد روابط صمیمی و نزدیک با همسر محسوب می‌شود و باعث می‌گردد رضایت از روابط زناشویی کاهش یابد.

در پژوهش حاضر از بین مؤلفه‌های ناگویی خُلقی؛ ناتوانی در توصیف و تشخیص احساسات، بیشترین سهم را در پیش‌بینی رضایت زناشویی داشتند که این یافته با نتایج سایر تحقیقات انجام‌شده همسو بود (۱۷) Lee، (۱۴) Frye cox، Colin (۱۶)، بشارت (۷)، حکیم جوادی (۳۱) Meijer، Degan و Lansan (۳۳) در طی مصاحبه بالینی با افراد الکسی تیمیک، ویژگی‌های مشاهده‌شده این افراد را غیاب هرگونه تأکید بر تجارب هیجانی فردی، امکانات محدود در متمایز ساختن هیجانات شخصی؛ حتی زمانی که به‌طور صریح از آنها خواسته می‌شود معرفی کردند. همچنین در زمینه روان‌پویشی، دیدگاهی وجود دارد که بر نقش رابطه مادر - کودک تأکید می‌کند. به اعتقاد Macdugal (۳۴)، اختلال در تعامل‌های اولیه مادر - کودک، اشکال در پاسخ‌دهی فرد به نیازهای اساسی، غریزی و معنا بخشیدن به محرک‌های درونی و بیرونی موجب می‌شود که به جای پاسخ‌دهی مناسب، تمایل به اظهارات بدنی نامناسب شکل گیرد و در نتیجه سرکوب تخیلات در فرد ایجاد شود؛ به این صورت که وقتی کودک در بهره‌برداری از تخیلات برای رسیدن به امنیت و آرامش درمانده گردد، در بزرگسالی در مدیریت فرآیندهای عاطفی و روانی نیز ناتوان خواهد شد (۳۵).

درحالی‌که چنین به نظر می‌رسد برقراری روابط صمیمی و دوستانه با همسر، مستلزم ایجاد روابط نزدیک، درک، شناخت احساسات و عواطف، نیازها و هیجان‌های وی می‌باشد، ولی افراد با ناگویی خُلقی به دلیل ناتوانی در شناسایی و شناخت احساسات دیگران، همچنین ناتوانی در بیان و توصیف احساسات خود قادر نخواهند بود تا به صمیمیت و نزدیکی که مستلزم رسیدن به سطح مناسبی از رضایت زناشویی است دست یابند چون همواره در بیان هیجان‌ها، احساسات و خواسته‌های درونی خود با مشکل مواجه هستند و همین عدم بیان خواسته‌ها و احساسات درونی مانع از آن خواهد شد که همسران بتوانند به هم نزدیک شده و از مسائل هم مطلع گشته و درصدد رفع آن برآیند. هنگامی که افراد از نظر هیجانی توانمند باشند می‌توانند در هنگام رویارویی با چالش‌های زندگی، سطح سلامت و شادکامی زندگی خود را بهبود بخشند. همچنین بیان نکردن احساسات ممکن است زندگی زوجین را کسل‌کننده کند و این امر به فاصله و شکاف عاطفی بین آنها منجر می‌شود که پیامد آن سطح پایین رضایتمندی زناشویی خواهد بود.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به تعمیم یافته‌ها اشاره کرد. نمونه‌های مورد بررسی در این پژوهش را دانشجویان دانشگاه آزاد قزوین تشکیل می‌دادند که در تعمیم یافته‌ها به سایر جمعیت‌ها باید احتیاط شود. بنابراین، پیشنهاد می‌گردد اجرای پژوهش در فضای جغرافیایی وسیع‌تر و یا در مناطق دیگر انجام گیرد. همچنین توصیه می‌شود برای بررسی دقیق رابطه بین صمیمیت، ناگویی خُلقی و احساس تنهایی با رضایت زناشویی، نقش دیگر متغیرها در رابطه بین صمیمیت، ناگویی خُلقی و احساس تنهایی با رضایت زناشویی مدنظر قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های پژوهش حاضر، صمیمیت؛ بهترین پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است و اهمیت روابط اولیه (مادر - کودک) بزرگسالان در شکل‌گیری نحوه ارتباط در بزرگسالی است. یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند مبنایی برای تدوین برنامه‌های آموزشی، جهت بهبود و تقویت روابط مادر - کودک باشد. همچنین به خانواده درمانگران کمک می‌کند تا از آن برای طرح برنامه‌های درمانی، به‌منظور استحکام روابط صمیمی زوجین استفاده کنند.

References:

1. Aneesa AN, Noreen AK. Family communication and family system as the predictors of family satisfaction in adolescents. *Sci J Psychol* 2013;258-64.
2. Daghighaleh F, Asgari P, Heidari A. Relationships between staffs' forgiveness, intimacy and love with marital satisfaction at Islamic Azad University of Ahvaz. *New Find Psychol* 2012;24(7):57-69. [Full Text in Persian]
3. Qolizadeh Z, Barzegari L, Hassan G, Kheirodin JB. Relationships between staffs' forgiveness, intimacy and love with marital satisfaction at Islamic Azad university of Ahvaz. *J Soc Psychol* 2008;43(17):57-66. [Full Text in Persian]
4. Thiyagarajan GD, Nigesh S. Role of infertility, Emotional intelligence and resilience on marital satisfaction among Indian couples. *Int J Appl Psychol* 2013;3(3):31-7.
5. Etemadi O. Increasing Marital Closeness. *J Psychoth News* 2008;49-50(13):21-42. [Full Text in Persian]
6. Shahrestani M, Doustkam M, Rahbardar H, Mashdi A. Prediction of marital satisfaction from communication beliefs and marital intimacy of women applicants for divorce and ordinary women in Mashhad. *J Woman Cult* 2010;14(4):41-91. [Full Text in Persian]
7. Besharat MA. The Relationship between fear of intimacy and marital satisfaction in a sample of Iranian couples moderating role of attachment styles. *Biannual J Appl Couns* 2012;2(1):1-18. [Full Text in Persian]
8. Ehteshamzadeh P, Makvandi B, Bagheri A. Relationship between forgiveness, perfectionism and devotion, and marital satisfaction of veterans and their spouses. *J Soc Psychol* 2009;12(4):123-36. [Full Text in Persian]
9. Heidari AR, Eqbal F. Relationship of difficulty in emotional regulating of attachment styles and intimacy with marital satisfaction of couples working in fouladshahr industry in Ahvaz. *New Findings Psychol* 2010;5(15):115-34. [Full Text in Persian]
10. Greef AP, Malherbe HL. Intimacy and marital satisfaction in Spouses. *J Sex Marital Ther* 2001;27(3):247-57.
11. Simoneli C, Tripodid F, Fabrizi A, Lembo D, Osmin V, Pierleoni L. The influence of caregiver burden on sexual intimacy and marital satisfaction in couples with an Alzheimer spouse. *Int J Clin Pract* 2008;62(1):47-52.
12. De Vries AM, Forni V, Voellinger R, Stiefel F. Alexithymia in cancer patients: Review of the literature. *Psychother Psychosom* 2012;81(2):79-86.
13. Besharat MA, Naghshineh N, Ganji P, Tavalaeayan F. The moderating role of attachment styles on the relationship of alexithymia and fear of intimacy with marital satisfaction. *Int J Psychol Stud* 2014;6(3):324-35.
14. Lee V. The impact of alexithymia, emotional intelligence, marital. [PhD Thesis]. USA: Howard University; 2010.
15. Cordova JV. Emotional skillfulness in marriage, intimacy as mediator of the relationship between emotional skillfulness and marital satisfaction. *J Soc Clin Psychol* 2005;24(2):218-35.
16. Frye cox N, Colin R. Alexithymia and marital quality: The mediating roles of loneliness and intimate communication. *J Fam Psychol* 2013;27(2):203-11.
17. Humphreys TP, Wood LM, Parker JDA. Alexithymia and satisfaction in intimate relationships. *Pers Individ Dif* 2009;46(1):43-47.
18. Vanheule S, Desmet M, Meganck R, Bogaerts S. Alexithymia an interpersonal problems. *J Clin Psychol* 2007;63(1):109-17.
19. Gierveld Jde J, van Groenou MB, Hoogendoorn AW, Smit JH. Quality of marriages in later life and emotional and social loneliness. *J Gerontol B Psychol Sci Soc Sci* 2009;64(4):497-506.

20. Besharat MA, Sharifi M, Iravani M. The Relationship between loneliness and a variety of defense mechanisms and their impact on marital satisfaction of Shahid Beheshti University's Married Students. *J Psychol Educ* 2009;29(14):20-22. [Full Text in Persian]
21. Feng E. The impact of spiritual well- being crattude, and loneliness on marital satisfaction among Korean American pastors and spouses. California: California State University Press; 2011.
22. Mirgain SA, Cordova JV. Emotion skill and marital health: The association between observed and self reported emotion skills, intimacy and marital satisfaction. *J Soc Clin Psychol* 2007;26(9):983-1009.
23. Olson DH, Founnier D, Druckman JM. Prepare/Enrich program. New York: Minneapolis, MN; 1989.
24. Soleimanian A. Effect of irrational thinking on marital. [M.A Thesis]. Tehran: Tarbiat Moalem University, Faculty of Psychology and Educational Sciences; 1994. [Text in Persian]
25. Walker AJ, Thompson L. Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *J Marriage Fam* 1983;45(4):841-49.
26. Sanaie B. Family and marriage Scale. Tehran: Beast Pub; 2000.
27. Naeim S. The relationship between Couple Burnout - intimate relations with his wife and marital conflicts with violence against women. [MSc Thesis]. General Psychology. Ahvaz: Azad University; 2008. [Text in Persian]
28. Dehshiri GR, Borjali A, Sheikhi M, Habibi Asgar Abad M. Construction and validation of a scale loneliness among students. *J Psychol* 2008;12(3):282-96. [Full Text in Persian]
29. Bagby RM, Parker JDA, Taylor GJ. The twenty-item toronto alexithymia scale-I item selection and cross validation of the factor structure. *J Psychosom Res* 1994;38(1):23.
30. Besharat MA. Development and validation of Tehran multidimensional perfectionism scale. *Psychol Res* 2007;10(1-2):49-67. [Full Text in Persian]
31. Hakim Javadi M. Review and comparison of alexithymia, loneliness and marital satisfaction in couples on the verge of divorce. *J Fam Res* 2009;12(3):811-25. [Full Text in Persian]
32. Weiss RS, Robert S. Loneliness: the experience of emotional and social isolation. Cambridge, MA: MIT Press; 1973. p. 236.
33. Meijer-Degen F, Lansen J. Alexithymia a challenge to art therapy: The story of Rita. *Arts Psychother* 2006;33(3):167-79.
34. Mc Dougall J. Alexithymia: A psychoanalytic viewpoint. *Psychother Psychosom* 1982;38(1):81-90.
35. Lesser IM. A review of the alexithymia concept. *Psychosom Med* 1981;43(6):531-43.